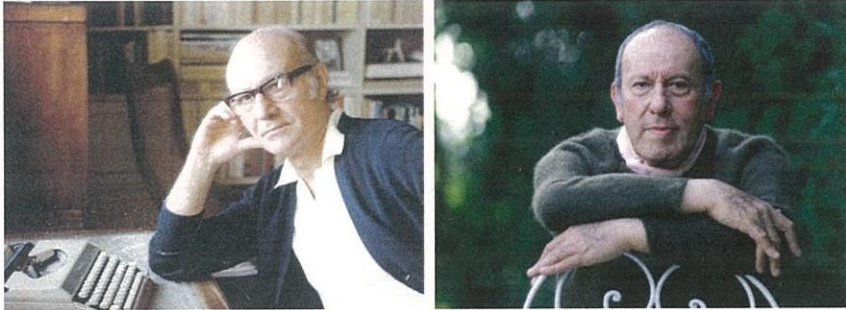

ΝΑΝΤΙΑ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Οδυσσέας Ελύτης - René Char

Σημείο τομής αδαμάντινο

ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΠΟΥΔΗ
ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Πρόλογος
JACQUES BOUCHARD

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
μετά

Νάντιας Στυλιανού, Οδυσσέας Ελύτης Ρενέ Σαρ:

Μια πολιτισμική σπουδή στην ποιητική της Μεσογείου, εκδόσεις
Μελάνι, Αθήνα, 2020

**Από: Jacques Bouchard Καθηγητή Πανεπιστήμιο του Μοντρεάλ,
Καναδική Ακαδημία Γραμμάτων και Ανθρωπιστικών Επιστημών**

Όσο φωτεινός λάμπει στο στερέωμα της ποίησης ο Οδυσσέας Ελύτης, τόσο σκοτεινός αποκαλύπτεται ο Γάλλος ποιητής Ρενέ Σαρ, σχίζοντας το έρεβος με κεραυνοβόλους στίχους που μοιάζουν με χρησμούς. Έτσι, οι δυο ποιητές εκφράζουν αντιθετικές αλλά και συμπληρωματικές όψεις του μεσογειακού πολιτισμού, αποδεχόμενοι, ο καθένας με τον τρόπο του, την υψηλή επήρεια του αινιγματικού Ηράκλειτου. Ο Ελύτης εξυμνεί την διαύγεια του ευήλιου Αιγαίου και ο Σαρ την άγρια λιτότητα της βουνήσιας Προβηγκίας.

Οι δυο ποιητές εδραιώνουν την ποιητική τους σε μια ασκητεία της γραφής, η οποία τήκεται στην υψικάμινο του υπερρεαλισμού. Από το εφήμερο, αλλά αξιοσημείωτο πέρασμα τους από την υπερρεαλιστική κέλευση, ο καθένας σφυρηλάτησε το προσωπικό του ύφος .

Η Νάντια Στυλιανού έχει παρουσιάσει μια πρώτη ουσιαστική προσπέλαση του Έλληνα ποιητή στη διδακτορική της διατριβή που υποστήριξε και δημοσίευσε στο Πανεπιστήμιο του Μονπελιέ, *Η ελληνικότητα στο έργο του Οδυσσέα Ελύτη, (La grécité dans l'oeuvre d'Odysseas Elytis)* Πανεπιστημιακές Εκδόσεις της Μεσογείου του Μονπελιέ, 2015.

Στην παρούσα μελέτη η συγγραφέας εξετάζει παράλληλα δυο ποιητικές σε σχέση με την πολιτισμική αναδημιουργία του μεσογειακού περιβάλλοντος και μιας φαντασιακής πατρίδας. Αναλύει με οξυδέρκεια τις λανθάνουσες αρχές όπου εδράζουν τις δυο αναπαραστάσεις του κόσμου της Μεσογείου στα έργα τους, για να αναδείξει τη θέση των δυο λογοτεχνών στην παγκόσμια ποίηση του

20^{ου} αιώνα , φανερώνοντας ταυτόχρονα την πρωτοτυπία του καθενός.

Μεθοδολογικά, η συγγραφέας εφαρμόζει μια άρτια φιλολογική προσέγγιση του εσωτερικού λόγου, προβάλλοντας με καίριες παρατηρήσεις τις σχέσεις ανάμεσα στη φύση και τη μεταφυσική, το φως και τη θεώρηση του καλού, ανάμεσα στον άνθρωπο και το σύμπαν. Η συγγραφέας επισημαίνει στους δυο ποιητές την εξελικτική διαμόρφωση της αυτοσυνείδησης ως προς την ουσία και την μοίρα του ανθρώπου στον κόσμο.

Η μελέτη της Νάντιας Στυλιανού βασίζεται στα πιο έγκυρα πορίσματα της φιλολογικής επιστήμης της εποχής μας, εκκινώντας από τις θεωρίες του Gaston Bachelard και άλλων σημαντικών κριτικών της λογοτεχνίας, για να δείξει πώς ανανέωσαν τον ποιητικό λόγο και πώς εντάσσονται τα έργα του Έλληνα και του Γάλλου ποιητή στα διεθνή ρεύματα της παγκόσμιας πρωτοπορίας, με προοπτικές προς το μέλλον.

Αν το ύφος του Οδυσσέα Ελύτη εκφράζει τη διαύγεια του ελληνικού λόγου με τη δημιουργία τολμηρών, αλλά εννοιολογικών συνεχών μεταφορών, από την άλλη ο Ρενέ Σαρ ξεχωρίζει ανάμεσα στους Γάλλους ομοτέχνους του με την πρωτοτυπία του ποιητικού του λόγου, εφευρίσκοντας διαρκώς άτυπες μεταφορές που ξεφεύγουν από τη λογική της ρητορικής. Η Νάντια Στυλιανού προτείνει νέες προσεγγίσεις στην υφολογική ανάλυση των δυο ποιητών, υπογραμμίζοντας τις εμπειρίες του καθενός στον αγώνα για την ατομική και συλλογική ελευθερία.

Η πολύπλευρη μελέτη της Νάντιας Στυλιανού συνδυάζει την ακρίβεια και την αυστηρότητα που υπαγορεύει ο επιστημονικός λόγος με την χαρισματική πένα ενός δόκιμου συγγραφέα.